

Arkeol. os. 6/8.1.1998

M

EURAJOKI IRJANNE RINNE S

kivikautisen asuinpaikan koekaivaukset
3.6. - 13.6.1997

Teija Nurminen

SISÄLLYS

	sivu
ARKISTOTIETOJA	1
PERUSKARTTAOTE	2
JOHDANTO	3
MUINAISJÄÄNNÖKSEN LÖYTÖHISTORIA	3
MUINAISJÄÄNNÖKSEN YMPÄRISTÖ JA MAANKÄYTTÖHISTORIA	3
KOEKAIVAUSTEN MITTAUS JA PAALUTUS	3
KAIVAMISTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI	4
LÖYDÖT JA HAVAINNOT	4
KAIVAUSSALUEEN YMPÄRILLE KAIVETUT KOEKUOPAT	5
YHTEENVETO	5
KARTTA 1: YLEISKARTTA	6
KARTTA 2: PINTAVAAITUS KOEOJA 1	7
KARTTA 3: POHJAVAAITUS KOEOJA 1	8
KARTTA 4: PINTAVAAITUS KOEOJAT 2 & 3	9
KARTTA 5: PINTAVAAITUS KOEOJA 4	10
KARTTA 6: POHJAVAAITUS KOEOJAT 2,3 & 4	11
KARTTA 7: KOEKUOPPIEN VAAITUKSET	12
KUVATAULUT	13-14
MUSTAVALKONEGATIIVIT	15-16
DIAT	17

ARKISTOTIETOJA

EURAJOKI IRJANNE RINNE S
kivikautinen asuinpaikka

Kiinteistötunnus 051 405 0004 0102

Sijainti Pk 1132 12 KUIVALAHTI (1985)
X=6794 64
Y=1539 54
Z=34

Tila Hauvonen-Kohna RN:o 4:102
omistaja: Uno Rinteen oikeudenomistajat
asioita hoitaa Erkki Lehtinen, 38300 Kiikka
p.03-535109

Aikaisemmat tiedot kohteesta

Salo Unto	tarkastuskertomus	1961
Huurre Matti	inventointikertomus Vuojoki 3	1965
Heikkurinen-Montell Tuula ja Koivisto Leena	tarkastuskertomus	1997
Satakunnan kiinteät muinaisjäännökset	Eurajoki 10	1994

Aikaisemmat löydöt

KM 16810:1-3 (keramiikkaa, iskoksia)
Satakunnan museo 16423 (iskoksia)

Löydöt 1997 KM 30589:1-11 (iskoksia)

Liitekartat

Peruskarttaote mk 1:20 000 (A4)
Yleiskartta mk 1:500 (A4)
Pintavaaitus koeoja 1 mk 1:100 (A4)
Pohjavaaitus koeoja 1 mk 1:100 (A4)
Pintavaaitus koeojat 2&3 mk 1:100 (A4)
Pintavaaitus koeoja 4 mk 1:100 (A4)
Pohjavaaitus koeojat 2,3 & 4 mk 1:100 (A4)
Koekuoppien vaaitukset mk 1:100 (A4)

Mustavalkonegatiivit 108543-108586

Diat 37500-37502

PERUSKARTTAOTE

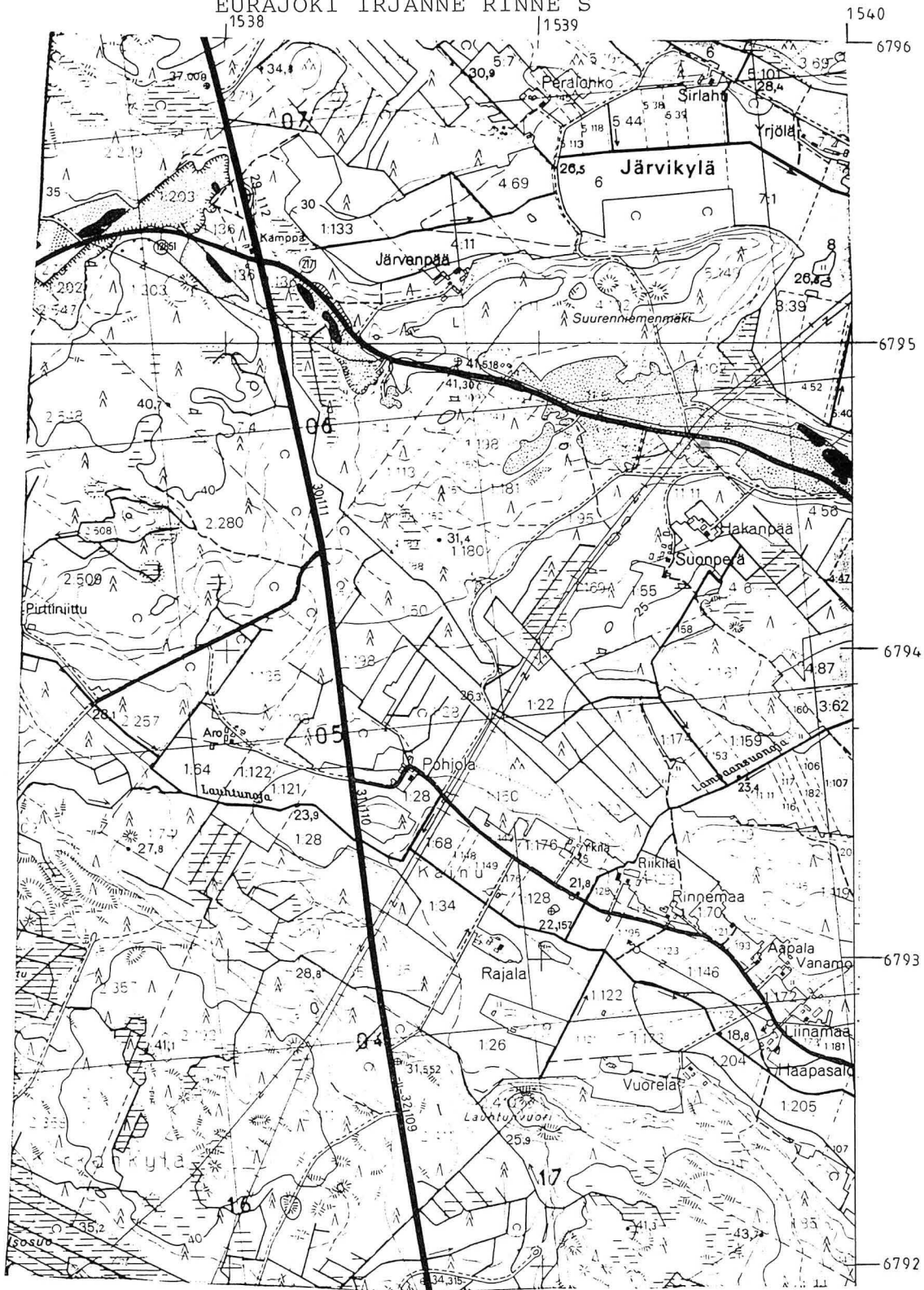
PK 1132 12 KUIVALAHTI (1985)

X= 6794 64

Y= 1539 54

Z= n.34

EURAJOKI IRJANNE RINNE S

JOHDANTO

Museoviraston arkeologian osasto suoritti Eurajoen Irjanteen Rinteen S kivikautisella asuinpaikalla koekaivaukset (15§), koska IVO Voimansiirto oy suunnitteli Rauma-Ulvila voimajohtolinjan leventämistä, ja kohde sijaitsi uuden voimajohtolinjauksen 50 m levyisellä suoja-alueella. Tutkimusten tarkoituksena oli kaivaa voimajohtolinjan suoja-alueelle jäävä mahdollinen asuinpaikanosa pois, sekä selvittää asuinpaikan laajuutta. Kaivausten kenttätyöt kestivät kaksi viikkoa (2.-13.6.1997), ja niitä johti FM Teija Nurminen ja piirtäjänä toimi Huk Jari Hautio. Kaivajina olivat Petri Jokinen, Elina Kivisalo, Tomi Nurmi, Miia-Liisa Salonen sekä Marjo Väkiparta, jotka Eurajoen kunnan nuorisosihteeri Pirjo Jaakkola oli välittänyt paikalle töihin. Lisäksi kaivajina toimivat Museoviraston arkeologian osaston hoitoyksikön Rauman alueen hoitoryhmä, jonka työnjohtajana oli Esko Manninen ja työntekijöinä Aulis Junnila, Marko Mäkilä, Tuomo Nordqvist sekä Martti Pirjonmaa. Kaivaukset kustansi IVO Voimansiirto oy.

MUINAISJÄÄNNÖKSEN LÖYTÖHISTORIA

Asuinpaikka löytyi vuonna 1961, jolloin Unto Salo havaitsi tarkastusmatkallaan iskoksia (Satakunnan museo 16423) hiekkakuopan seinämässä. Matti Huurteen vuonna 1965 tekemässä Eurajoen kunnan inventoinnissa, samasta hiekkakuopan seinämästä löytyi iskosten lisäksi myös keramiikkaa (KM 16810:1-3).

MUINAISJÄÄNNÖKSEN YMPÄRISTÖ JA MAANKÄYTTÖHISTORIA

Rinteen eteläisempi asuinpaikka sijaitsee Irjanteen maantien (no 2171) eteläpuolella, Irjanteenharjun hiekkakuoppa-alueella, n. 1700 m Porin-Rauman tien Kämpän tienhaarasta itäkaakkoon. Näkyvin maamerkki paikalla on Irjanteentietä leikkaavat suuret voimajohdot. Asuinpaikka sijaitsee Hakanpää-nimiselle tilalle johtavan hiekkatien molemmin puolin, Irjanteentiestä n. 60 m kaakkoon (ks. yleiskartta), ja se on tuhoutunut pahoin hiekanotossa. Huurteen inventoinnin jälkeen ei paikalta ilmeisesti kuitenkaan ole enää otettu hiekkaa, ja hiekkakuopanseinämä on nykyisin metsittynyt ja sammaloitunut. Kohteen lähistöllä on runsaasti muita hiekkakuoppia. Maaperä tutkimusalueella oli vähäkivistä hienoa hiekkaa, joka itään ja kaakkoon siirryttäessä muuttuu runsaskivisemmäksi soraksi. Alueen metsä on puolukkatyyppin kangasmetsää, jonka valtapuuna on mänty. Asuinpaikka sijaitsee maastossa selvästi erottuvan lounais-koillisuuntaisen rantaterassin (n. 34 m mpy) reunan tuntumassa. Asuinpaikasta n. 260 m luoteeseen sijaitsee Rinteen pohjoisempi asuinpaikka (en ole tarkistanut kohteen kuntoa kaivausten yhteydessä).

KOEKAIVAUSTEN MITTAUS JA PAALUTUS

Kaivauksilla käytettiin valtakunnallisesta korkeuspisteestä nro 1697 siirrettyä korkeutta. Korkeuspiste sijaitsee kalliolla Irjanteen maantien (no 2171) pohjoispuolella 6 metriä tien keskilinjasta, ja noin 0.7 km Porin-Rauman maantien Kämpän tienristeyksestä Irjanteelle päin. Pisteeseen korkeus on 41.308 m mpy (N60-järjestelmässä). Korkeutta jouduttiin siirtämään noin kilometrin verran, ja siirrossa saatiin sulkuvirheeksi 3 cm. Kaivausalueelle korkeus siirrettiin kahteen paikkaan: A) ensiksi Irjanteentien pohjoispuolelle voimajohtolinjan alle olevaan keltaiseen pulttiin (Kp 1 = 37.20 m mpy)

sekä B) toiseksi hiekkakuopan reunalle, hiekkatien eteläpuolella olevaan irtokiveen (Kp 2 =34.56 m mpy), johon korkeuspiste maalattiin vihreällä tussilla. Kaivausten korkeuslukemat laskettiin suoraan absoluuttisiksi korkeuksiksi, eikä näinollen vaaituskojeella ollut kiinteää paikkaa, vaan sen korkeus laskettiin päivittäin. Kaivausalueen linjat vedettiin bussolin ja mittanauhan avulla. Koska puita ei alueella saanut tarpeettomasti vahingoittaa, yritettiin myös ne ottaa huomioon linjanvedossa; tästä johtuen pohjoisen linjalukemaksi tuli nollan sijasta 15 goonia.

KAIVAMISTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI

Alueelle kaivettiin yhteensä neljä koeojaa ja kahdeksan neliömetrin suuruista koekuoppaa, ja yhteenlaskettu tutkimuspinta-ala kattoi n. 125 neliömetrin alueen (ks yleiskartta s.6). Muut koeojat paitsi koeoja 4 kaivettiin lapiolla n. 10 cm:n tasoissa, ja kaivettu maa seulottiin 4 mm rautaverkosta rakennetulla seulalla. Koeoja 4 kaivettiin lastoilla, sen jälkeen kun iskoksia alkoi löytyä. Kaivetut koeojat piirrettiin ja valokuvattiin tasottain. Löydöt otettiin talteen neliömetreittäin. Koeojia kaivettiin turpeenpoiston jälkeen keskimäärin n. 20-30 cm syvyyteen, ja kun ei tullut löytöjä ja hiekka oli puhdasta, kaivettiin sopivaksi katsotuin välein kaivausalueen pohjalle n. 50 cm x 50 cm:n kokoiset koekuopat (ks. pohjavaaituskartat s. 8 ja 11). Kaivausten jälkeen tutkittu alue peitettiin ja ennallistettiin.

LÖYDÖT JA HAVAINNOT

Koeoja 4:stä löytyi ensimmäisestä kaivauskerroksesta ruuduista 86/233, 234 ja 236 kivilaji- ja kvartsi-iskoksia (KM 30589:7-9). Koeojaa laajennettiin löytökohdista etelään, jolloin iskoksia löytyi vielä muutama lisää ruuduista 84/233 ja 235 (KM 30589: 4,5). Runsaammin iskoksia löytyi laajennetun kaivausalueen päästä, aivan hiekkatien vieressä sijaitsevasta koekuoppa 1:stä (KM 30589:1-3). Iskosten lisäksi ei kaivausalueelta löydetty muita löytöjä. Koko tutkimusalueella maa oli hienoa, vähäkivistä keltaisenruskeaa hiekkaa, eikä minkäänlaisia värjäytyymiä tai muita asuinpaikkaan liittyviä rakenteita ollut havaittavissa.

Myös hiekkatien toisella puolella sijaitsevasta, nyt jo metsittyneestä hiekkakuopanseinämästä löytyi kaksi kivilaji-iskosta (KM 30589:11). Paikka on kutakuinkin sama, josta Matti Huurre vuoden 1965 inventoinnissa löysi iskosten lisäksi myös keramiikkaa (KM 16810:1-3). Koska hiekkakuopanseinämä oli hyvin maastoutunut sammalpeitteeseen, en katsonut aiheellisesksi sen tutkimista, vaan seinämä jätettiin sellaisenaan rauhaan.

Em. löytöjen ja havaintojen perusteella se, mitä asuinpaikasta oli enää jäljellä rajautui pienelle alalle alle 10 metrin etäisyydelle hiekkatiestä (ks. yleiskartta s.6), ja tämäkin on nyt kutakuinkin tutkittu pois. Asuinpaikka oli mitä ilmeisemmin tuhoutunut jo aikaisemmin hiekanotossa.

Terassin reunalla maaperä muuttuu heti tutkimusalueen koillispuolella soraisemmaksi, mikä voitiin päätellä juurineen kaatuneen kuusen jälkeenjättämästä rikkonaisesta maanpinnasta, sekä paikalla olevasta maakuopanseinämästä; joku oli aiemmin alkukesällä vienyt paikalta hiekkaa pois, myös koeoja 4:ssä ruudun 86/240 kohdalta oli hiekkaa kaivettu pois ennen tutkimusten aloittamista.

Resenttejä löytöjä tuli tutkimusalueelta harvakseltaan; ainoastaan lähinnä tietä olevasta koeoja 1:stä löytyi turpeen alta hieman lasia sekä yksi pieni paristo ja koeojasta 8, joka niinikään sijaitsi lähellä maantietä löytyi steariininkaltaista ainetta. Lisäksi koeoja 3:sta löytyi ruudusta 228/93 kaksi pientä posliiniesineen palaa.

KAIVAUSALUEEN YMPÄRILLE KAIVETUT KOEKUOPAT

Neljän koeojan lisäksi alueelle kaivettiin kahdeksan laajuudeltaan n. 1 m x 1 m koekuoppaa (ks. yleiskartta sekä koekuoppien vaaitukset s. 6 ja 12):

Koekuoppa 1	80/233	syvyys n. 45 cm
Koekuoppa 2	100/229	syvyys n. 40 cm
Koekuoppa 3	78/240	syvyys n. 20 cm (pohjalla kallio)
Koekuoppa 4	90/240	syvyys n. 50 cm
Koekuoppa 5	100/240	syvyys n. 50 cm
Koekuoppa 6	105/239	syvyys n. 60 cm
Koekuoppa 7	100/248	syvyys n. 50 cm
Koekuoppa 8	105/249	syvyys n. 40 cm

Koekuopasta 1, joka oli suora jatke koeoja 4:n laajennukselle, ja joka sijaitsi aivan hiekkatien vieressä, löydettiin kivilaji-iskoksia ja kvartsi-iskos (KM 30589:1-3). Muut koekuopat olivat löydöttömiä, eikä mistään kuopasta havaittu rakenteita.

YHTEENVETO

Eurajoen Irjanteen Rinteen S kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin koekaivauksin uuden voimajohtolinjauksen suoja-alueella. Kohdetta tutkittiin koeojin ja -kuopin yhteensä 125 neliömetrin alalta. Ainoana löytöinä saatiin talteen iskoksia (KM 30589:1-11), eikä tutkimusalueella tavattu mitään rakenteita. Asuinpaikka on mitä ilmeisemmin nyt loppuuntutkittu, ja se oli tuhoutunut pahoin hiekanotossa jo ennen löytymistään.

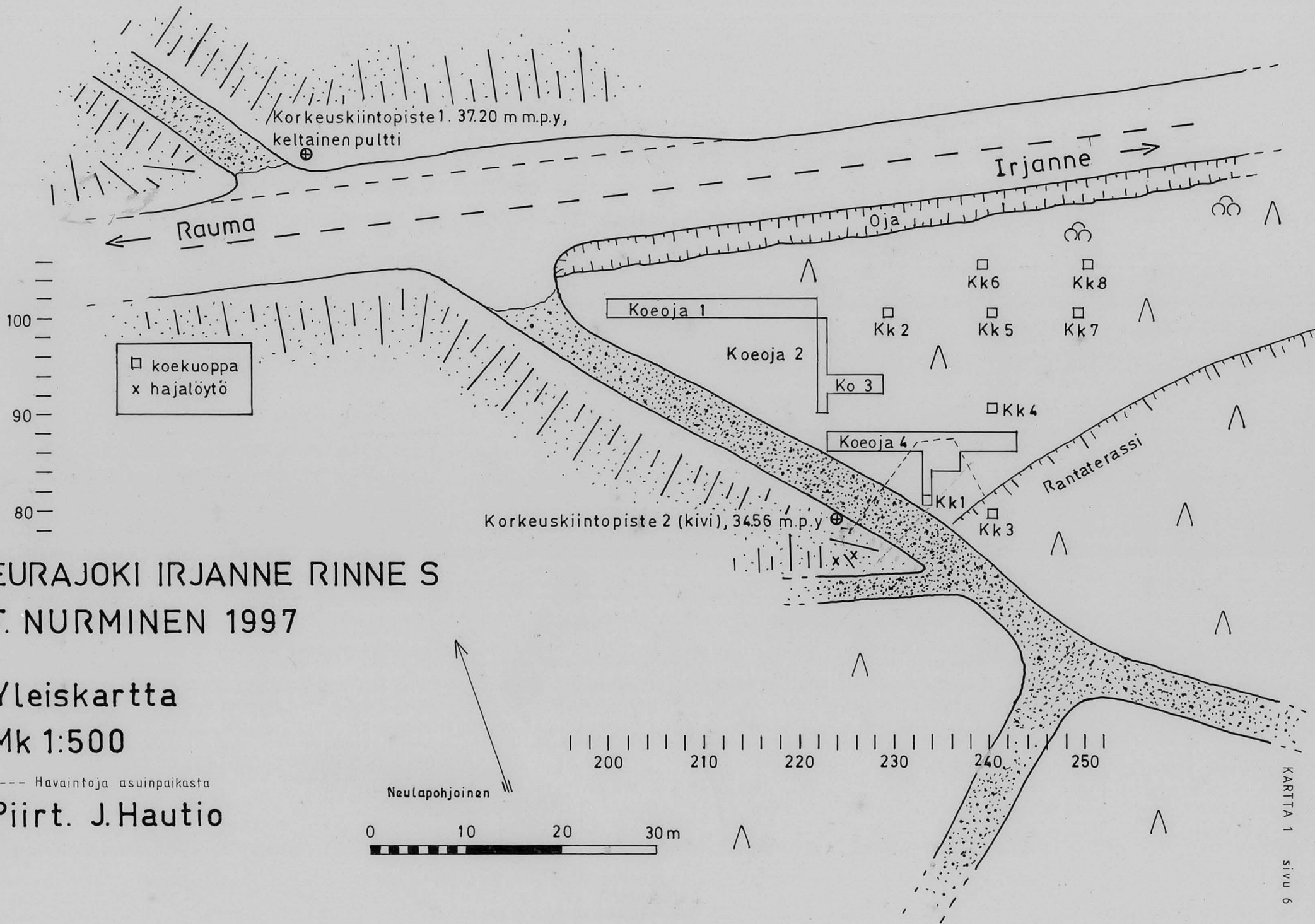
Helsingissä 22.12.1997

Teija Nurminen

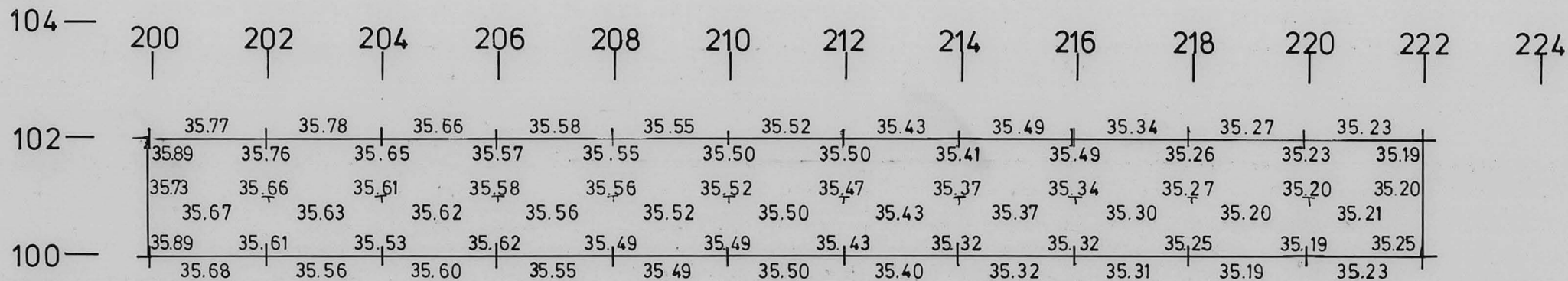
Teija Nurminen, FM

Tarkastanut

Pauli Heikkurinen

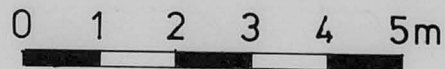

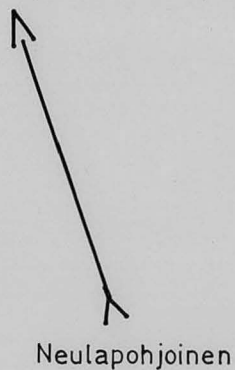
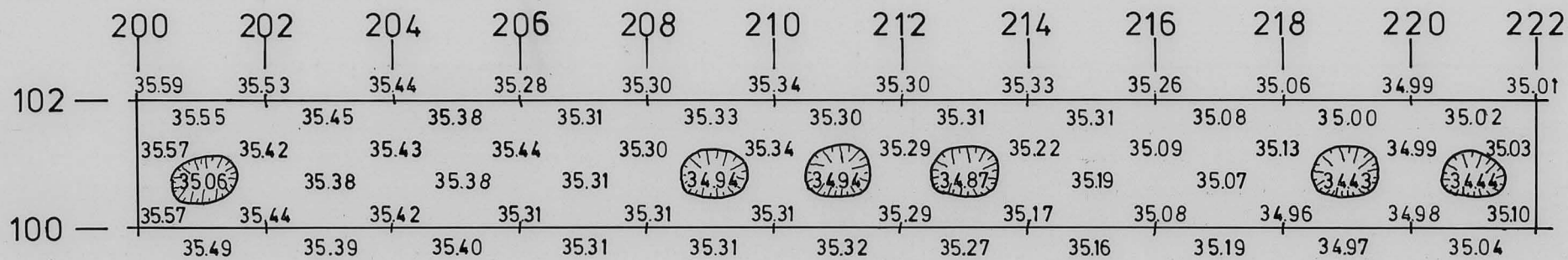
EURAJOKI IRJANNE RINNE S
 Pintavaaitus koeoja 1
 T. NURMINEN 1997

Mk 1:100

Piirt. J.Hautio

Korkeudet metreinä yli merenpinnan

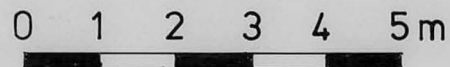
EURAJOKI IRJANNE RINNE S
T. NURMINEN 1997

Pohjavaaitus koeoja 1

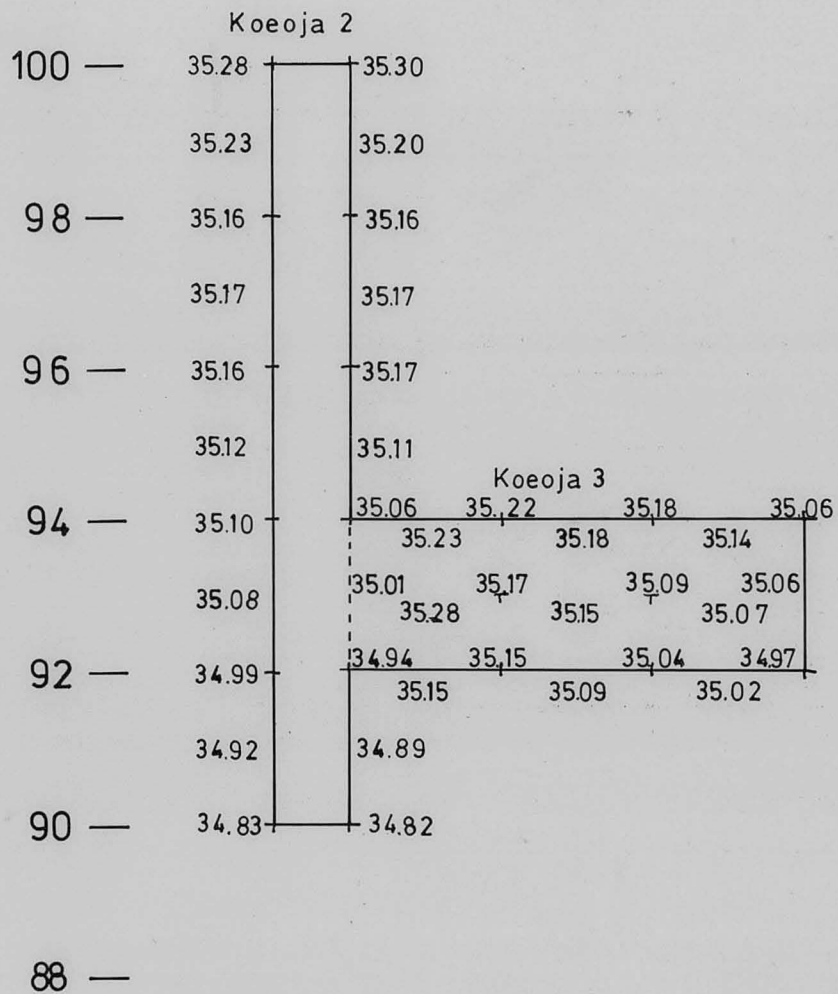
Mk 1:100

Korkeudet metreinä merenpinnasta

Piirt. J. Hautio

220 222 224 226 228 230

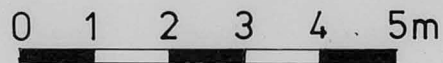
EURAJOKI IRJANNE RINNE S
T. NURMINEN 1997

Pintavaaitus koeojat 2&3

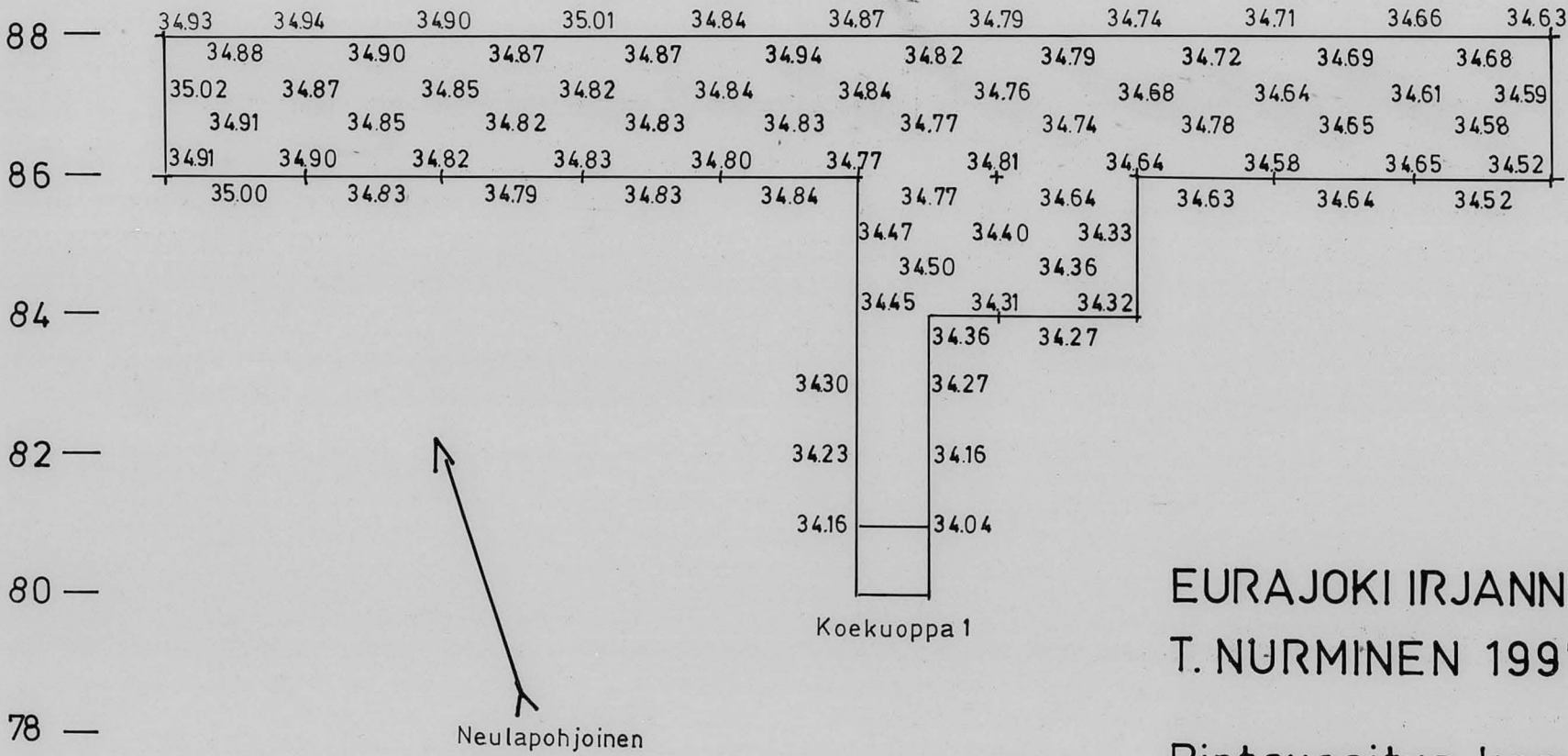
Mk 1:100

Korkeudet metreinä yli merenpinnan

Piirt. J. Hautio

222 224 226 228 230 232 234 236 238 240 242 244

Koekuoppa 1

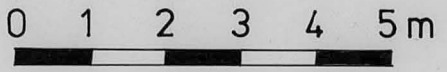
EURAJOKI IRJANNE RINNE S
T. NURMINEN 1997

Pintavaaitus koeoja 4

Mk 1:100

Korkeudet metreinä yli merenpinnan

Piirt. J. Hautio

EURAJOKI IRJANNE RINNE S

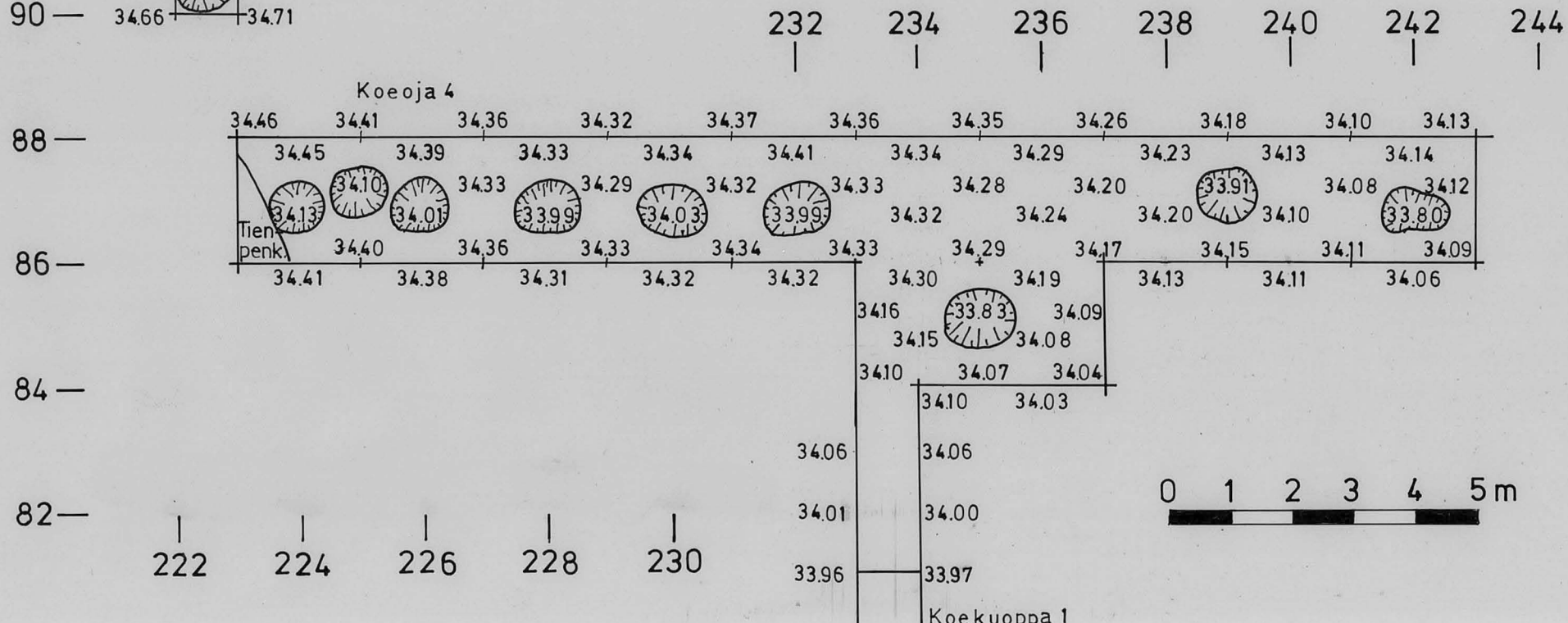
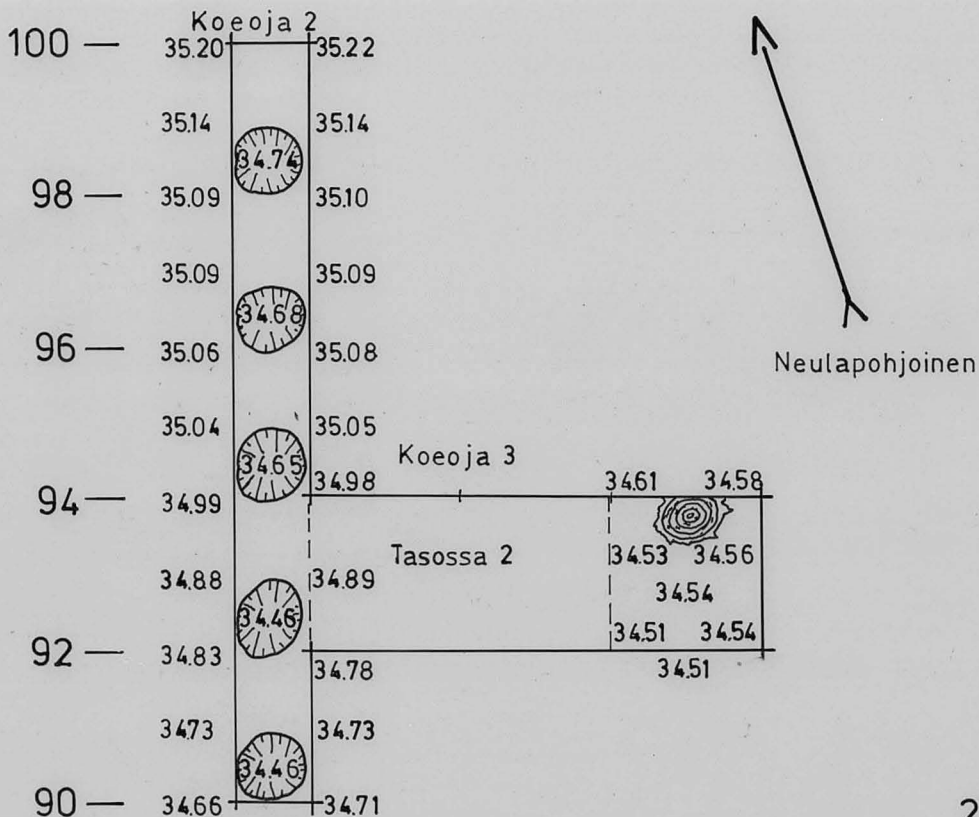
T. NURMINEN 1997

Pohjavaaitus koejat 2, 3 & 4

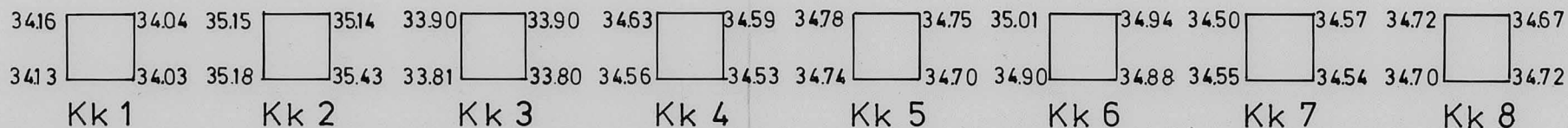
Mk 1:100

Korkeudet metreinä merenpinnasta

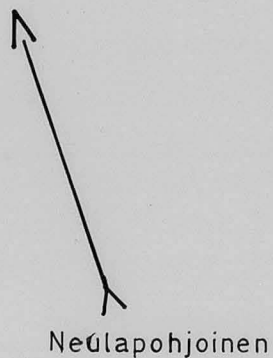
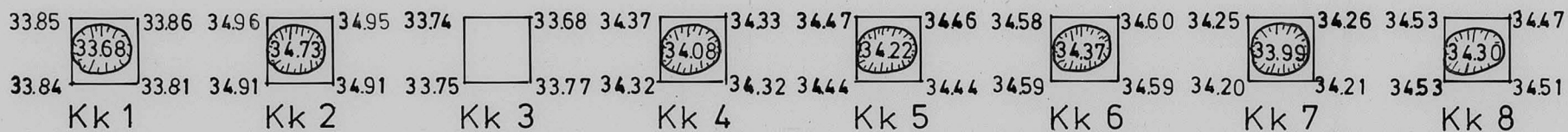
Piirt. J. Hautio

Pintavaaitus

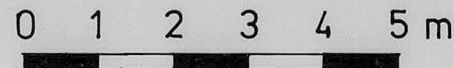
Pohjavaaitus

EURAJOKI IRJANNE RINNE S
T. NURMINEN 1997

Koekuoppien vaaitukset
Mk 1:100
Korkeudet metreinä merenpinnasta

Piirt. J. Hautio

EURAJOKI IRJANNE RINNE S
T. Nurminen 1997

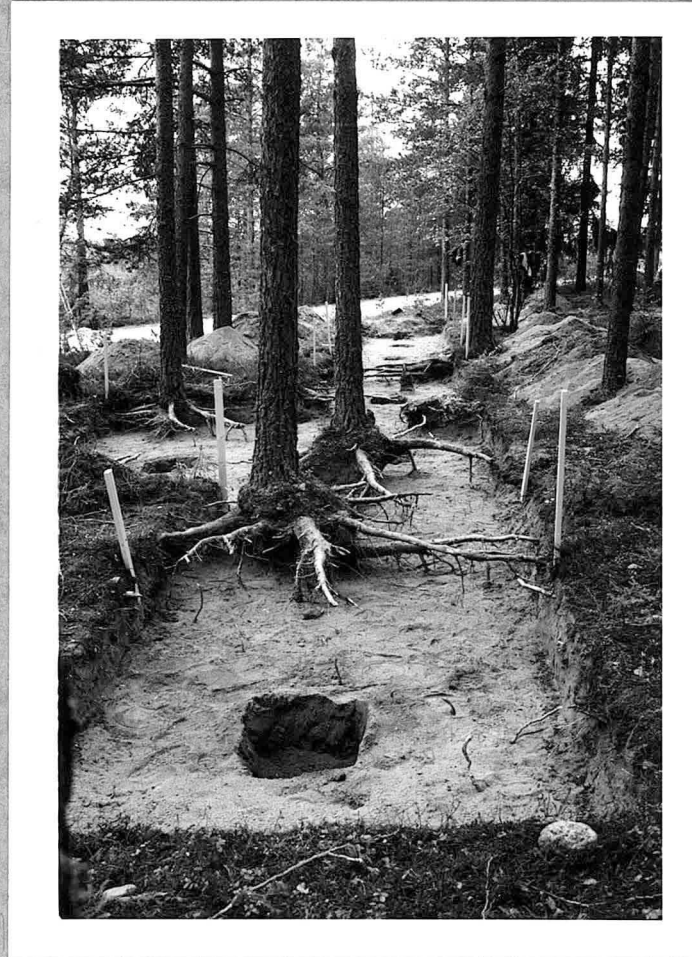

KUVA 1 Yleiskuva kaivausalueesta kaakosta
(f. 108579)

KUVA 2 Yleiskuva, tien vasemmalla puolella metsittynyt hiekkakuopanreuna,
oikealla puolella kaivausalue itäkaakosta (f. 108578)

EURAJOKI IRJANNE RINNE S
T. Nurminen 1997

KUVA 3 Koeja 4 pohjassa
vasemmalla olevan levennyksen kohdalta iskoksia (KM 30589:4-10)
(f. 108562)

EURAJOKI IRJANNE RINNE S
Teija Nurminen 1997

MUSTAVALKONEGATIIVIT(108543-108586)

nro	aihe	kuvaussuunta	pvm
108543	koeoja 1 ennen turpeenpoistoa	länsiluoteesta	3.6.
108544	koeoja 1 ennen turpeenpoistoa	länsiluoteesta	3.6.
108545	koeoja 1 turpeenpoiston jälkeen	länsiluoteesta	3.6.
108546	koeoja 1 turpeenpoiston jälkeen	länsiluoteesta	3.6.
108547	koeoja 2 turpeenpoiston jälkeen	etelälounaasta	4.6.
108548	koeoja 1 pohjassa	länsiluoteesta	4.6.
108549	koeoja 2 tasossa 1	etelälounaasta	5.6.
108550	yleiskuva; koeoja 2 tasossa 1 sekä koeojat 3 ja 4 ennen turpeenpoistoa	etelästä	5.6.
108551	yleiskuva; koeoja 4 ennen turpeenpoistoa	kaakosta	5.6.
108552	koeoja 3 turpeenpoiston jälkeen	itäkaakosta	5.6.
108553	koeoja 2 pohjassa	pohjoiskoillisesta	5.6.
108554	koeoja 4 turpeenpoiston jälkeen	länsiluoteesta	6.6.
108555	koeoja 3 tasossa 1; kiviä männyn- juurella	etelälounaasta	6.6.
108556	koeoja 3 tasossa 1; etualalla kiviä männynjuurella	etelälounaasta	6.6.
108557	koeoja 3 tasossa 1;etualalla kiviä	itäkaakosta	6.6.
108558	koeoja 4 tasossa 1	länsiluoteesta	6.6.
108559	koeoja 3 tasossa 2	itäkaakosta	6.6.
108560	koeoja 3 itäpään ruudut pohjassa	etelälounaasta	9.6.
108561	koeoja 4 tasossa 2	länsiluoteesta	9.6.
108562	koeoja 4 pohjassa	itäkaakosta	10.6.
108563	koeoja 4 pohjassa	itäkaakosta	10.6.
108564	hiekkakuopan seinämää josta iskokset (KM 30589:11)	lounaasta	12.6.
108565	hiekkakuopan seinämää josta iskokset (KM 30589:11)	lounaasta	12.6.
108566	hiekkakuopalle johtava tie	länsilounaasta	12.6.

	vasemmalta iskokset (KM 30589:11)		
108567	hiekkakuopalle johtava tie vasemmalta iskokset (KM 30589:11)	länsilounaasta	12.6.
108568	yleiskuva kaivausalueesta	kaakosta	12.6.
108569	yleiskuva kaivausalueesta	kaakosta	12.6.
108570	yleiskuva kaivausalueesta	idästä	12.6.
108571	yleiskuva kaivausalueesta	idästä	12.6.
108572	yleiskuva kaivausalueesta	idästä	12.6.
108573	Marko Mäkilä ja Esko Manninen seulovat	lounaasta	12.6.
108574	yleiskuva kaivausalueesta	etelästä	13.6
108575	yleiskuva kaivausalueesta	etelästä	13.6.
108576	yleiskuva kaivausalueesta	kaakosta	13.6.
108577	yleiskuva;tien vasemmalla puolella metsittynyt hiekkakuopanreuna, oikealla puolella kaivausalue	kaakosta	13.6.
108578	yleiskuva;tien vasemmalla puolella metsittynyt hiekkakuopanreuna, oikealla puolella kaivausalue	itäkaakosta	13.6.
108579	yleiskuva kaivausalueesta	kaakosta	13.6.
108580	hiekkatie kaivausalueen lounais- puolella	kaakosta	13.6.
108581	vasemmalla hiekkakuopalle johtava tie; teiden välillä olevasta met- sittyneestä hiekkakuopanseinämästä kivilaji-iskokset (KM 30589:11)	lounaasta	13.6.
108582	yleiskuva peitetystä kaivaus- alueesta	lounaasta	13.6.
108583	yleiskuva peitetystä kaivaus- alueesta	lounaasta	13.6.
108584	yleiskuva peitetystä kaivaus- alueesta	lännestä	13.6.
108585	yleiskuva peitetystä kaivaus- alueesta	länsiluoteesta	13.6.
108586	yleiskuva peitetystä kaivaus- alueesta	länsiluoteesta	13.6.

EURAJOKI IRJANNE RINNE S
Teija Nurminen 1997

DIAT

no	aihe ja kuvaussuunta	pvm
37500	koeoja 4 ensimmäinen kerros; seulomassa Esko Manninen ja Martti Pirjonmaa, selin seisomassa Jari Hautio, kuvattu länsiluoteesta	6.6.97
37501	koeoja 4 pohjassa, vasemmalta laajennuksen kohdalta löytyneet iskokset (KM 30589:4-10) itäkaakosta	10.6.97
37502	yleiskuva tutkimusalueesta kuvattu kaakosta	12.6.97